

SANOAT SOHASIGA INVESTITSIYALARNI JALB QILISH

Turayeva Gulizahro

Guliston Davlat Universiteti o'qituvchisi

Ummatqulova Pokiza

Guliston Davlat Universiteti talabasi

Tojiboyeva Mahbuba

Guliston Davlat Universiteti talabasi

Abdusattarov Eldor

Guliston Davlat Universiteti talabasi

Abstrakt: Bu mavzu orqali biz investitsiya o'zi nima ekanligini, uning qanday turlari borligi va qanday maqsadlarga ega ekanligini, investitsiyaning mamlakatdagi o'rnini hamda Respublikamizdagi bu borada olib borilayotgan ishlarni, investorlar va ularga yaratilayotgan sharoitlarni va kelgusidagi amalga oshirilishi kerak bo'lgan loyihalar rejalari haqida bilib olishimiz mumkin.

Kalit so'zlar: Investitsiya, investor, bozor iqtisodiyoti, xorijiy investorlar, modernizatsiya, transformatsiya, innovatsiya, kapital, ichki investitsiya, tashqi investitsiya.

Kirish

Mamlakatimizda iqtisodiy islohotlar va yangilanishlarni bosqichma-bosqich asta sekinlik bilan amalga oshirish va bu jarayon davlatning bosh islohotchi vazifasini bajarishi mamlakatimizning bozor iqtisodiyotiga o'tishda o'ziga xos turtki bo'lib hisoblanadi. Bu jarayon investitsiyalarni jalb qilish va ularni boshqarishni tartibga solish borasida ko'plab yangi va mamlakatimiz iqtisodiyoti uchun muhim qarorlar qabul qilishni talab qiladi.

Tahlil va natija

O'zbekiston Respublikasida bozor iqtisodiyotiga o'tish davrida respublika iqtisodiyotida tuzilmaviy o'zgarishlarni amalga oshirishda investitsiyadan samarali foydalanilmoqda. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyev Xorijiy investorlar kengashining birinchi yalpi majlisida nutq so'zladi. "Ushbu investitsiyalarni, eng avvalo, sanoat sohasini modernizatsiya va transformatsiya qilish, ishlab chiqarish, kommunal va transport infratuzilmasini jadal rivojlantirishga yo'naltirish uchun aniq loyihalar va dasturlarimiz bor. Biz xorijiy investorlarni o'zaro manfaatli yangi loyihalarni ishlab chiqish va birgalikda amalga oshirishga chaqiramiz. Sizlarni ishontirib aytmoqchimanki, Yangi O'zbekistonda investorlar o'zini erkin his qilishi, ertangi kunga katta ishonch bilan barqaror ishlashi uchun barcha imkoniyatlarni yaratib beramiz. Aynan shuning uchun bizga yaqin do'st, xayrixoh bo'lgan eng ishonchli investorlar ishtirokida yangi Kengashni tashkil etmoqdamiz."

Ма'lumot o'rnida bildirib o'tish lozimki, **Investitsiya** (lotincha: investio - „o‘rash“) bu - iqtisodiyotni rivojlantirish maqsadida o‘z mamlakatida yoki chet ellarda turli tarmoqlarga, ijtimoiy-iqtisodiy dasturlarga, innovatsiya, tadbirkorlik loyihalariga uzoq, muddatli kapital kiritish. Pulning vaqtga bog‘liq qiymati nazariyasiga ko‘ra, investitsiya kelajakda naf olish maqsadida mablag‘lar qo‘yishdir.

Investitsiyalar kim tomonidan kiritilishiga qarab 2 turga bo‘linadi:

1. Ichki investitsiyalar.
2. Tashqi investitsiyalar.

Ichki investitsiyalar — mamlakat hududida ichki investorlar tomonidan amalga oshiriladigan investitsiyalar hisoblanadi. Tashqi investitsiyalar — foyda olish maqsadida chet el investorlari tomonidan boshqa davlat iqtisodiyotiga qo‘yiladigan investitsiyalardir.

Investitsiya loyihalariga mablag‘ qo‘yuvchilar – investorlar, davlat, kompaniya, korxonalar, chet ellik fuqarolar, aholi va boshqalar bo‘lishi mumkin.

Bugungi iqtisodiy globallashtirish jarayonida investitsion faoliyat har bir davlat iqtisodiyotida muhim ahamiyatga ega element hisoblanadi. Shu bois mazkur faoliyat mamlakatda sanoat ishlab chiqarish darajasini kengaytirishga va rivojlantirishga, iqtisodiyotning barqaror hamda progressiv o'sishiga xizmat qiladi. Shu bois investitsion faoliyatning qo'llab - quvvatlovchi har bir davlat o'zining bu borada aniq maqsadlarni ifodalovchi yo'l xaritasini ishlab chiqadi. Xususan, mamlakatimizda ham investitsiyalarni turli sohalarga jalb etish, ularning oqimini kengaytirish, investitsion faoliyatni rag'batlantirish bo'yicha turli reja va dasturlar ishlab chiqarish yanada rivojlanmoqda. So‘ngi yillarda barcha tarmoqlardagi dasturlarga 31 milliard dollarlik to‘g‘ridan-to‘g‘ri xorijiy investitsiyalar jalb qilindi. Natijada o‘tgan 5 yilda sanoat 1,4 barobar, eksport 1,5 barobarga oshdi. Kelgusi 5 yilda iqtisodiyot barqaror o‘sishi uchun sanoatni yana 1,5 barobarga oshirish, eksportni 30 milliard dollarga yetkazish maqsad qilib qo‘yilgan. Buning uchun 120 milliard dollar sarmoya, jumladan, 70 milliard dollar xorijiy investitsiya zarur. Yil yakunigacha 304 ta yirik va 3 mingta hududiy loyiha ishga tushirilishi rejalashtirilgan. Ularning natijasida qo‘shimcha 10 trillion so‘mlik mahsulotlar ishlab chiqarish yo‘lga qo‘yiladi.

Xulosa

Xulosa sifatida ta'kidlash mumkinki, hududlarning salohiyatini oshirish uchun – mavjud tabiiy va iqtisodiy resurlarni tahlil qilish, ichki va tarmoqlararo sohadagi hamkorlikni kengaytirish va chuqurlashtirish, mahalliy sanoatni rivojlantirish, jumladan, oziq – ovqat, farmasevtika, to‘qimachilik, ipakchilik, charm-poyabzal, zargarlik, kimyo, elektrotexnika tarmog‘i, shuningdek, hunarmandchilik va qurilish materiallari ishlab chiqarish, mahalliyashtirish darajasini oshirish, ichki va tashqi

bozorda raqobatbardosh mahsulotlar ishlab chiqarishni ta'minlaydigan xususiy va xorijiy investitsiyalar va zamonaviy texnologiyalarni jalb etish uchun sharoitlar yaratishdir.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. O'zME. Birinchi jild. Toshkent, 2000-yil.
2. Uzreport.news
3. Turayeva, G. (2023). The significance of sustainability of grain production in the consumer basket. In *E3S Web of Conferences* (Vol. 420, p. 01019). EDP Sciences.
4. Gulizahro, T., Mamlakat, D., Sarvinoz, A., & Sabina, J. (2023). AGROSANOAT MAJMUASINING RAQAMLI PLATFORMALARINI RIVOJLANTIRISH. *TA'LIM VA RIVOJLANISH TAHLILI ONLAYN ILMIIY JURNALI*, 3(11), 49-54.
5. Turayeva, G., Suyunov, S., Ibodullayev, N., Tursunqulova, M., & Rasulova, N. (2022). SANOAT ULUSHINI OSHIRISHDAGI (XUSUSAN ENGIL SANOAT) MUAMMOLAR VA YECHIMLAR. *Инновационные исследования в современном мире: теория и практика*, 1(28), 27-31.
6. Sardor, T., Shohjahon, S., & Gulizahro, T. (2023). O'ZBEKISTONDA SUT VA SUT MAHSULOTLARI ISHLAB CHIQRISHNING STATISTIK TAHLILI. *Нововведения Современного Научного Развития в Эпоху Глобализации: Проблемы и Решения*, 1(6), 9-11.
7. Shaxlo, O., Gulizahro, T., Madina, T. R., & Sevinch, T. U. (2023). Sanoat korxonalarida materiallar hisobini yuritishni takomillashtirish. " *Uchinchi renessansda ilmiy-amaliy tadqiqotlarning dolzarb muammolari*" mavzusidagi onlayn konferensiyasi, 2(10), 57-59.
8. Марупова , М. Х., Кубаев , А. . С., & Хазратов , А. И. (2022). УСОВЕРШЕНСТВОВАТЬ МЕТОДЫ ДИАГНОСТИКИ И ЛЕЧЕНИЯ ПАЦИЕНТОВ С СИНДРОМОМ БОЛЕВОЙ ДИСФУНКЦИИ ВИСОЧНО-НИЖНЕЧЕЛЮСТНОГО СУСТАВА. *Евразийский журнал медицинских и естественных наук*, 2(5), 164–167. извлечено от <https://in-academy.uz/index.php/EJMNS/article/view/1632>
9. Madina Hikmatuloevna Marupova, Aziz Saidolimovich Kubaev, & Alisher Isomidinovich Khazratov. (2022). THE ESSENTIAL ROLE OF DIAGNOSTIC AND TREATMENT METHODS FOR PATIENTS WITH TEMPOROMANDIBULAR JOINT PAIN DYSFUNCTION SYNDROME. *World Bulletin of Public Health*, 10, 141-142. Retrieved from <https://scholarexpress.net/index.php/wbph/article/view/1015>